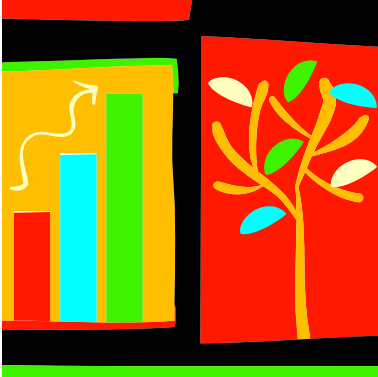

Đôi Dép Lốp

Toàn nhai nốt mẩu bánh mì cuối cùng, lũ kiến đen chạy quáng quàng dưới chân mà chẳng tìm được một mẩu rơi. Hơn chín giờ trời đã như đổ lửa. Cái nắng ở công trường chẳng thể lẩn tránh vào đâu được, chỉ mong có một ngọn gió nào đó, dù chỉ phát phơ thôi cũng đã may lắm rồi. Toàn kéo tay áo “may ô” lên vai, uể oải đứng lên cảm cuộc chim nhảy xuống hố móng.

Hôm nay Chúa nhật lẽ ra được nghỉ, nhưng vì cho kịp tiến độ nên nhóm bạn Toàn “xào” luôn ngày của Chúa. Chiều qua, tiền ứng công và bồi dưỡng làm thêm phát ngay tại hố móng. Cả nhóm ba người kéo nhau ra luôn quán mỳ đầu xóm, làm đúp một đĩa hai tô. Toàn không biết uống rượu nhưng cũng đành phải ngồi đưa hơi cho chú Hào và thằng Ly, tên “sâu rượu” làm “rẹt đùng” đến nhá nhem bay vèo hai chai “năm mươi”. Cả ba người lão đảo ôm nhau về trại. Thằng Ly khóc rầm rức – nó bao giờ cũng vậy, uống say không quậy phá, nó chỉ khóc và...hôn hết thấy những ai cùng ngồi uống rượu với nó!

- Mẹ kiếp! “Pập” cuộc chim vào miếng su, may mà...

Ly lầu bầu rồi đào tiếp. Toàn hất lên miệng hố mấy xẻng đất rồi với tay lấy chai nước. Mồ hôi tứa ra khô đi nhanh chóng tạo thành chất nhờn nhót như

keo làm bám vào mặt tất cả những bụi đất va vào. Toàn thấy chai nước sang hồ Ly:

- Mày làm vài ngụm cho đỡ khát. Mấy người say rượu hay thêm nước lã! Hai đứa trạc bằng tuổi nhau. Hồi Ly mới học lớp sáu thì mẹ bị tai nạn qua đời. Cha nó buồn tình đâm ra rượu chè say khướt cả ngày, thế là ba anh em lần lượt phải nghỉ học. Ngày đó Ly chán cha của nó vô cùng. Giờ thì cha cũng không còn, bị lao phổi hay gì gì đó và thế là từ ấy nó nghiêm nhiên trở thành chủ hộ khi mới mười ba tuổi. Toàn hạnh phúc hơn Ly nhiều, nó còn ba mẹ nhưng nhà luôn túng thiếu vì đông con. Nghỉ hè, toàn và đứa em trai học lớp mười phải lên thành phố tìm việc làm thêm.

Tiếng Ly từ hồ bên làm đứt quãng dòng nghĩ của nó:

- Là một miếng vỏ xe hơi... Rõ khi!

- Gặp đá tảng cũng ê, gặp đồ quý cao su, nhựa cứ nhằm nhay cũng mệt. Bên tao có một tảng đá to to chẳng, chán quá!

Đôi bàn tay đã quen lao động từ nhỏ thế mà cứ rộp lên phồng xuống, giờ thì cũng đã ớn sau hai tháng đi theo những công trình. Ngày hôm nay là dứt điểm phần hồ móng, thế là tranh thủ chiều về nhà. Nghĩ tới đó, tay cuốc như có thêm sức, Toàn cầm búa tạ lên nhằm vào mép tảng đá nhô ra quái mạnh – tay tê buốt, khối đá nằm trơ trơ như chưa hề có chuyện gì xảy ra. To quá! Thêm một cú nữa, vẫn không hề hấn, xi-nê gì, chỉ vài cục đất bé tẹo bám quanh tảng đá rơi xuống.

- Gặp đá cụ à?

Tiếng Ly vọng sang. Toàn nhá thêm cú nữa đáp lời nó:

- Mày nói thẳng “mức” tới cạp lên, đưa nó vài chục...

Nó có nghĩ điều này, nhưng chỉ tới mức “nghĩ” mà thôi. Công đào, sửa hồ hai trăm ngàn, đưa thẳng mức “vài chục” thì còn đâu là tiền, mà hôm nay Chúa nhật làm gì có thẳng mức. Nó lẩm bẩm: Thôi, lấy công làm lời! -

“Chát! Chát!” Tiếng Ly lại vọng sang:

- Tao đào được cái ni lạ lắm Toàn ơi! Chưa hề thấy nó bao giờ...

Toàn chống búa định nhảy lên nhưng lại thôi, hỏi sang:

- Vàng hay đồ cổ? Gặp thứ nào bọn mình cũng đòi đòi cả!

- Chẳng là cái gì sắt, nó là một miếng lốp xe hơi nhưng lạ lắm...

Toàn tò mò nhảy lên miếng hồ. Cái nắng buổi trưa như đậm đặc phủ trùm xuống người nó một màng nóng đục. Những chiếc cặp quơ cang lêu đêu từ xa cái nóng cũng làm mờ nhòa, gờn gợn từng đường sóng loăng quăng bao quanh. Mặt thằng Ly như ngậy ra, trên tay đang cầm miếng vỏ lốp xe hay gần như thế, bám đầy bụi đất. Nhìn nó y hệt mấy nhà khảo cổ cầm miếng mề sành hay một mẫu xương... Và chẳng có gì để suy nghĩ nếu miếng lốp xe chỉ là ...miếng lốp. Đằng này nó có thêm mấy cọng dây su ruột xe đâm xuyên qua. Toàn có hơi tò mò một chút vì “miếng vỏ xe không bình thường”. Thằng Ly lật qua lật lại trên tay đôi ba lần miếng su rồi quăng lên miếng hồ:

- Mệt óc! Nó là gì thì thầy kệ nó!

Toàn đưa mắt nhìn theo vật Ly vừa quăng lên, dường như đã gặp cái tương tự như thế ở đâu đó rồi nhưng nó vẫn chưa nghĩ ra. Chú Hào ở hồ gần đó nghe bọn Toàn nói chuyện chú cũng trèo lên, đưa tay quẹt những giọt mồ hôi đang chảy thành hàng trên khuôn mặt dính đầy đất. Chú nheo nheo mắt nhìn bọn nó cười:

- Tao chiều nay nhảy xe về thăm vợ cái đã. Thằng Toàn có về không con?

- Dạ về chú!

Quê chú ở Bắc Ninh, vào Nam cùng gia đình, sau cưới thiêm – người làng Toàn và tạo lập cơ nghiệp luôn ở đây. Những lúc nông nhàn chú hay ra thành phố xin phụ hồ, làm lặt vặt gì đó kiếm thêm tiền về phụ lo cái ăn, cái học cho lũ trẻ ở nhà cùng với thiêm. Chú uống mấy ngụm nước xong ngồi

bịch xuống thành miệng hồ, rút điều thuốc cong queo châm lửa rít một hơi dài rồi đưa sang Ly:

- Chú với mày hút chung một điều đi, nể như thế này “chơi” cả điều cũng ớn.

Sực nhớ, Toàn cúi xuống cầm miếng vỏ xe đưa tới trước mặt chú Hào, đùa:

- Hồi này tưởng thằng Ly đào trúng hũ vàng ai dè là cái ni.

Chú Hào cầm miếng cao su rồi quay sang bọn Toàn:

- Đây là dép lốp. Hồi chú còn nhỏ “món này” thịnh lắm! Chừ tìm đồ mát cũng không ra, chắc là còn trong...viện bảo tàng!

Nghe chú nói Toàn chợt nhớ ra, “à” một tiếng rồi góp lời:

- Chắc hồi đó nước mình còn nghèo chú hí?

Ly đế thêm:

- Mang ba đời cũng không hư

Chú Hào cười:

- Hồi đó chú cũng hay mang dép này, bền và tiện lợi vô cùng, còn ở trong miền Nam có từ hồi Giải phóng bảy lăm...

Chú Hào đang nói thì lão cai người ba Tàu tới, cả bọn lại nhảy xuống hồ tiếp tục công việc.

Toàn loay hoay với tảng đá nhô ra, chưa biết phải làm sao. Quai búa sợ chẳng ăn thua gì, chắc là to lắm! Nó dùng mũi nhọn của cuốc chim xoi quanh xem có thể lấy ra được không – to quá! Mà phiến đá chỉ vướng trong phần hồ chừng hơn tấc, đành moi khoét bên dưới rồi lấy búa tạ mà ghè. Mũi nhọn cuốc chim xoi được một mảng đất bên dưới thì mắc vào vật gì nhằm nhầy, nó thọc tay lôi mạnh ra – lại một chiếc “dép lốp”! Bực mình định quăng lên miệng hồ thì bỗng nhiên cả sống lưng lạnh toát, nổi gai ốc khắp người. Nó rùng mình. Theo dõi dép lốp rơi ra dường như có cả mây...đốt xương giống như xương gà. Toàn cổ trắn tỉnh, định kêu thằng Ly nhưng

nghĩ sao lại thôi. Nó quơ gần đó một miếng đá dẹp khươi gom những “đốt xương”. Không còn nguyên vẹn nhưng chắc chắn đây là xương – xương gì chưa biết nhưng nằm trong đôi dép thì chắc là xương người. Nghĩ đến xương cốt người chết dưới này Toàn lại rùng mình. Nó nhảy tót lên miệng hố, lom lom nhìn quanh xem lão cai ba Tàu đi chưa – chẳng có ai, Toàn gọi khẽ thằng Ly, chú Hào:

- Qua đây! Qua đây!

Hai người chưa biết điều gì nhưng thấy khuôn mặt nó căng thẳng và khẩn thiết nên vội vàng cùng qua:

- Chú xuống nhìn thử xem, hình như có xương...người!

Chú Hào theo lời nhảy xuống hố cùng Toàn, Ly nhảy theo. Chú cảm những đốt xương màu vàng xỉn, phúi đất bám quanh, khẳng định:

- Xương! Đúng là xương – Xương người!

Toàn ngồi chồm hồm chỉ tay vào trong hốc bên dưới tảng đá:

- Ở trong đó chú ạ!

Thằng Ly đẩy nó qua một bên, chen vô:

- Mày để tao moi cho!

Dáng người nó nhỏ lại khỏe nên thao tác rất nhanh, chẳng bao lâu Ly lôi ra một đoạn xương ống dài chừng gang tay, Toàn hốt hoảng thụt lui ra thành hố, thằng Ly ngồi bệt xuống thọc tay moi tiếp. Không còn những khúc xương lớn, chỉ toàn mảnh xương vụn lẫn với đất đá.

- Hết rồi hay sao ấy – trông trơn.

- Con cố tìm thêm đi, đã làm phúc làm cho trót. Nếu không còn gì thì lấy thêm ít đất gần đó cho đủ tay chân con ạ! Tội người ta...

Thằng Ly đứng lên, quẹt quẹt tay vào dít quần. Chú Hào gom tất cả xương dồn lại một chỗ, giọng chú trở nên trang nghiêm như từ đâu phát ra:

- Chính xác dưới này có hài cốt người chết, nhưng...

Toàn chợt nhớ ra điều gì, kéo Ly nhảy lên miệng hố:

- Khi này mày lấy “chiếc dép lốp” từ chỗ nào? Chắc chắn còn xương ở đó.

Ly vớ chiếc cuốc chim nhảy xuống nói vọng lên:

- Người chết chắc được chôn từ hồi giải phóng đến chừ, chân mang dép lốp kia kìa.

Toàn đưa mắt sang chú Hào:

- Đây là hài cốt không được chôn cất tử tế, có thể bị...thủ tiêu!

Mọi người cho là có lý và tất cả cùng đi báo cho lão cai. Đúng lão ta là “ma xó”, vừa nhắc đã thấy lão xuất hiện. Lão là người Tàu nhưng có lẽ ở Việt Nam khá lâu nên lão nói tiếng Việt rất sõi. Biết chuyện, lão khen bọn Toàn sống có tình người. Việc này lão sẽ báo lại với ông chủ và nhờ cả nhóm cố gắng tìm thật kỹ, nhưng chẳng còn gì ngoài những mảnh xương vụn và có thêm một mảnh sọ như miếng gáo dừa bằng bốn ngón tay. Bọn Toàn gom tất cả đồng hài cốt lại cùng với đôi dép, bỏ chung vào một túi ni lông, lão còn cho hốt mấy bụm đất màu đen xám gần đó rồi lấy thêm giấy báo bọc cẩn thận, rất thành kính và trang trọng. Lão nói:

- Chúng tôi sẽ đem bộ hài cốt này về và báo lên ông chủ để khâm liệm, chôn cất tử tế, các bạn yên tâm, vấn đề tâm linh không được xem thường.

Nói xong lão rút ra tờ năm trăm ngàn đồng đưa cho chú Hào bảo: “Đây là tiền thưởng cho cả ba vì hành động nghĩa hiệp” và cũng khuyên cả nhóm nên cố gắng dứt điểm hố móng vào ngày hôm nay, đầu tuần sẽ thả khung thép đổ bê tông móng trụ. Cách xử sự đó đã khiến cả ba người trở nên có thiện cảm với lão.

Bao giờ cũng vậy, làm được điều tốt khiến lòng người trở nên vui hơn. Bọn Toàn đang trong tâm trạng ấy, nhất là Ly, nó cười nói huyên thuyên. Lâu nay, trong mắt nhìn nhiều người Ly là một đứa hay quậy phá, thích đánh lộn, rượu chè, sống tự do như một con mèo hoang. Mười bốn tuổi đã vào trại

giáo dưỡng, nhưng không hiểu sao nó rất quý Toàn và Toàn cũng thích nó. Chú Hào sai thằng Ly chạy ra quán mua ít hương đèn, một chai rượu, còn Toàn đi mua ba tô mỳ. Tất cả được bày lên mâm đặt giữa trại. Chú thấp hương lâm râm khấn vái và bảo hai đứa chấp tay đứng hai bên. Chợt nhớ ra điều gì chú quay sang Toàn:

- Thằng Toàn chạy ra hồ khi nãy hốt một bùm đất đem về đây cho tao, hài cốt được người ta đem khâm liệm, chôn cất thì mình cũng nên làm phép, chào từ biệt vong hồn để họ được siêu thoát.

Chú Hào chưa dứt câu nó đã phóng vèo ra cửa. Chạy được nửa đoạn đường tự dưng Toàn thấy tiếc là sao khi nãy lại không rủ thằng Ly đi cùng. Trời nắng chang chang mờ cả mắt thế này chắc hẳn đã đứng bóng, nó đi chậm lại nhìn quanh chẳng thấy bóng dáng một ai, nghĩ cũng rờn rợn. Cứ suy nghĩ lan man Toàn đã cách hồ móng không đầy hai trăm mét, nếu đi thẳng tới lại phải băng qua lán trại của bọn xe múc. Hôm nay nghỉ nên bọn chúng tập trung nhậu, hát ca ồm tỏi, đành đi vòng sang bên trái, băng qua đồng rác xà bần – xa hơn, nhưng tránh được những ly rượu “mời”!

Toàn hốt mấy vốc đất từ hai hồ xong men theo đường cũ về. Băng qua đồng xà bần to tổ bố đang chờ mấy ông “ben” mang đi. Mắt đã nỡ đom đóm, bụng đói meo, cố mang túm đất về cho chú Hào “làm phép”. Nó ra sức đi nhanh.

Leo qua mấy tảng bê tông nham nhở, có một thanh sắt tròn cỡ ngón chân cái, Toàn cúi lượm định chiều đem về cho ba làm xà ben, bên cạnh khúc sắt, trong góc khuất có một cái gói giấy nhỏ, tiện tay cầm thanh sắt chọc vào:

“Chắc bao rác!” Làm thế nhưng quả thật nó chẳng nghĩ ngợi gì nhiều. Ở đây, người ta đổ đủ thứ “ùm bà lằng” một đồng. Toàn toan đi nhưng ráng cố “chọt” thêm vài cái: “Biết đâu nhỉ, rác chắc chẳng ai lại gói vuông vức thế!

Thanh sắt móc toạc một góc của gói giấy, nó giật nảy người khi lòi ra chiếc...dép lốp!

Công trường được lệnh tạm dừng thi công để bộ phận chuyên môn đến khai quật, tìm kiếm hài cốt người chết. Sau ba ngày, bằng những phương tiện có sẵn của công trình và nhóm khai quật đã tìm được năm thi hài Liệt sĩ, những Bộ đội hy sinh bị địch chôn vùi cho mất xác. Chúng dùng đá lăn đè lên thân xác các anh, không còn gì nguyên vẹn. Hài cốt có bị đập nát bởi những tảng đá rơi đè lên người mà kẻ thù tàn ác và thâm độc gây ra.

Đêm nay, mấy anh em trải chiếu ngồi giữa sân của lán trại, Toàn với tay cầm chai rượu thứ hai đã vơi một nửa định rót, Ly giành lấy:

- Để tao.

Tôi nhìn Ly cười:

- Em giành rót nhưng lại ít uống nhất.

- Nó là “con sâu rượu” đó anh

- Đêm nay em không muốn say!

Trời về khuya, gió từ biển thổi vào se lạnh. Toàn vẫn say sưa kể:

Lúc đầu ngạc nhiên lắm, nhưng sau đó hiểu ra – lão cai là một tên lưu manh đáng nguyên rủa. Toàn ôm cái gói hài cốt về trại đưa cho chú Hào. Sợ lão cai biết sẽ gây rắc rối nên cả ba im lặng đi báo Công an. Chiều hôm đó chính quyền đến đề nghị đào rộng thêm hố móng và phát hiện thêm một số xương vỡ vụn dưới sự chứng kiến của chính quyền và cả lão cai ba Tàu. Biên bản được lập và công trình tạm thời dừng thi công. Sau hai ngày dùng xe múc “cạp” phần đất bên trên, những người chuyên môn tìm hài cốt đã đào, bới và phát hiện không chỉ một bộ hài cốt, mà đến năm thi thể bị chôn vùi trong một hầm. Tất cả được xác định là Bộ đội hy sinh - là Liệt sĩ! Chính quyền đã làm lễ an táng, đưa các Liệt sĩ vào yên nghỉ ở nghĩa trang Thị xã....

- Tiếc là đêm nay không có chú Hào nhỉ?
- Khi đào và phát hiện tấm ảnh cùng những câu thơ đề phía sau, chú đã tức tốc đi về Bắc...
- Có cả ảnh? Nhưng sao chú ấy lại về Bắc?
- Vì sau tấm hình đã hư gần hết còn có mấy câu thơ. Những câu thơ đó ngày xưa – trước năm bảy lăm, ở ngoài quê chú được một anh Bộ đội đi nghĩa vụ trong làng ghi tặng vào sổ cho các em thiếu nhi – trong đó có chú. Đem đối chiếu, hai bài thơ giống nhau, giống cả chữ ký nữa, mặc dù chữ trong tấm hình nét còn nét mất...

Đêm có lẽ khuya lắm chắc đã sang ngày mới rồi, bầu trời không một gợn mây, những vì sao chi chít, lung linh trong thình không thăm thẳm. Tôi ngồi nhìn những người bạn mới quen – mỗi người một số phận, một cuộc đời, nhưng trong họ, tâm hồn vẫn sáng trong, lung linh như những vì sao, rồi tôi lại băng khuâng: - Nơi này đây, chính nơi chúng tôi đang ngồi đây thật yên bình, lồng lộng gió khơi – mai này mọc lên những tòa cao ốc, khách sạn sang trọng, nguy nga có biết đâu bốn mươi năm về trước, mảnh đất yên bình này được giành lấy – được đổi bằng máu xương của đồng bào, của các Anh hùng Liệt sĩ. Thịt xương các anh rồi cùng trở về đất mẹ, hóa thân thành hoa trái xanh tươi. Câu thơ thời trai trẻ đã đi theo các anh suốt dọc chiều dài đất nước nay thế hệ cháu con mang về dâng lại quê hương.

Phạm Tú Uyên

Nguồn: Tác giả/VNthuquan - Thư viện Online
Được bạn: NgụyXưa đưa lên
vào ngày: 4 tháng 9 năm 2010